

טרקטורים וציוד ממונע

- א. על פי חוק, אסור לנהוג ולהפעיל כל ציוד ממונע ללא רשיון בר-תוקף של מדינת ישראל.
- ב. לפני ההפעלה הראשונה דאג לקבל תדריך מקיף על הציוד מבעליו, כולל הנחיות בטיחות מפורטות.
- ג. חל איסור מוחלט להתניע או לדומם טרקטור או ציוד ממונע אחר, שלא מתא הנהג או ממקום ההפעלה של הכלי.
- ד. וודא שהציוד הרתום מוגן, ולא מאפשר לגשת לכל המקומות בהם קיימת תנועה של חלקים מכל סוג. אסור להסיר מיגונים!
- ה. חשיפה ממושכת לרעידות, או מושב מפעיל קשה וללא קפיצים, עשויים לגרום לבעיות בגב או בגוף כולו.
- ו. חייבים להשתמש בציוד הגנה אישי נגד רעש (אטמי אוזניים / אוזניות) אם תא הנהג איננו סגור.
- ז. חובת קיום מסגרת בטיחות בטרקטור לעבודות חקלאיות, בהתאם לאישור הדגם, הנחיות היצרן ובהתאם להוראות התקנות (תקנות הבטיחות בעבודה (טרקטורים בחקלאות תשל"ב 1972).

הרמת משאות

2

- פעולות גב רבות נגרמות כתוצאה מהרמה לא נכונה או מאמץ יתר בזמן ההרמה.
- א. אין להרים ביד משא שמשקלו מעל 25 ק"ג.
- ב. יש לבצע הרמה תוך שיתוף פעולה עם עובדים אחרים או באמצעות ציוד הרמה מתאים.
- ג. הרמת משאות עד 25 ק"ג, בכפיפת ברכיים ושימוש בכוח הרגליים, תוך שמירה על גב זקוף והצמדת המשא אל הגוף.

חשיפה לשמש

3

- חשיפה לקרינת השמש גורמת לפגיעה בעור, לכוויות ואף לסרטן העור.
- א. למניעת פגיעות אלה מחייבת העבודה בשמש לבוש מלא, המכסה את כל הגוף וכולל: כובע רחב שוליים, חולצות עם שרוולים ארוכים, מכנסיים ארוכים ונעליים וכן משקפי שמש.
- ב. יש להשתמש במשחות מגן מתאימות על הפנים ואזורי עור חשופים אחרים, להגנה מפני קרני השמש המוחזרות מהסביבה.

אש

4

- א. אין להבעיר אש אלא במקומות מוגדרים שאושרו לכך.
- ב. בכל מקרה של הדלקת אש נדרשת הכנה מראש של אמצעי כיבוי מתאימים.
- ג. אם להערכתך לא תצליח להשתלט על האש, יש להזעיק את מכבי האש.
- ד. במבנה מגורים נדרש פתח מילוט לשעת שריפה.
- ה. חל איסור להבעיר מכלי הדברה ריקים, מכלי צבע ותרכיבים שונים, מחשש לתגובת שרשרת כגון פיצוץ.

חומרי הדברה

5

- חומרי הדברה חודרים לגוף האדם בשלוש דרכים: דרך העור, באמצעות הנשימה ובבליעה. למניעת חדירות אלה דאג שהמעבד יתרגם את התוויות שעל גבי האריזה ובמיוחד את הנושא של אמצעי הזהירות. הקפד על ההוראות הבאות:
- א. לבש בגדי עבודה והשתמש בציוד מגן אישי, כפפות ומסכות מדגם ABEK P 3 בזמן טיפול או שימוש בחומר, כמפורט על גבי התווית של כל חומר בנפרד.
- ב. אסור לאכול, לשתות ולעשן בזמן חשיפה לחומרי הדברה. פעולות אלה יעשו רחוק ככל האפשר מאזור פיזור חומרי ההדברה ורק לאחר רחיצת הידיים והפנים בסבון ובמים חמים.
- ג. בסיים יום העבודה חובה לכבס את הבגדים בנפרד ולרחוץ היטב את כל הגוף בסבון ובמים חמים.
- ד. חל איסור להעביר יתרות חומרי הדברה למכלים מאולתרים, כגון בקבוקי שתיה, להשתמש רק באריזה המקורית.

מחלות אדם ובעלי חיים

6

- קיימות מחלות המשותפות לאדם ולבעלי-חיים. האדם נפגע במחלות אלו בצורה קשה. למניעת הידבקות עובדים במחלות בעלי-חיים, יש צורך במעקב צמוד אחר בריאות בעלי החיים.
- א. אין לשתות חלב אלא אם הורתח או פוסטר לפני כן, ואין לאכול בשר אלא לאחר שבושל היטב.
- ב. חובה לשמור על תנאי היגיינה אישית גבוהה ורחיצת הידיים לעיתים קרובות במים חמים ובסבון ורחיצת הגוף לפחות אחת ביום במים חמים (ובסבון).
- ג. יש להודיע למעסיק מיד על כל גילוי של מחלה או התנהגות לא אופיינית של בעל החיים.
- ד. יש לברר עם רופא משפחה בנוגע לחיסון עובד בחקלאות, למניעת מחלות זיהומיות, כגון טטנוס או כלבת.

פגיעה בריאותית דרך מערכת הנשימה

7

- במהלך העבודה בחקלאות העובד עלול לשאוף חומרים ממקור אורגני. חומרים אלה נשאפים אל תוך הריאות והגוף דרך דרכי הנשימה. כדי למנוע חדירות אלו יש להשתמש בציוד הגנה נשימתי מתאים שהמעסיק חייב לספק על מנת למנוע פגיעה מהחומרים הבאים:
- בלולים ובדירים – אמוניה (NH₄OH), חד'תחמוצת הפחמן (CO) ומימן גופרי (H₂S).
- בשדות חיטה או כותנה, במבנים וממגורות נחשפים לאבק אורגני העלול לגרום לפגיעה במערכת הנשימה.
- במכלי אגירה שונים לגרעינים, תחמיץ ועוד בהם קיים חוסר בחמצן לנשימה.
- יש להקפיד על אורור מקום העבודה.

כללי בטיחות

לעבודה בחקלאות

עצור!

אין להתחיל את העבודה במידה ולא קיבלת הדרכה או שאין לך את הידע או ההסמכה המתאימה לביצוע המטלה.

חומר זה בוצע ע"י מומחי המוקד הלאומי "קו החיים" של המוסד לבטיחות ולגהות. © כל הזכויות שמורות. אין להעתיק או להפיץ ללא אישור בכתב. המידע עדכני ליום כתיבתו, נועד להעשרה בלבד ואינו מהווה תחליף להוראות החוק או/ו חוות דעת מקצועית.

עבודה בגובה

8

רוב תאונות העבודה הקשות הן תוצאה של נפילות מגובה, ועל כן בעבודה בגובה צריך להיזהר במיוחד.

על פי תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה), התשס"ז – 2007, מותר להעסיק עובד צעיר (כהגדרתו בחוק עבודת נוער) בקטיף בחקלאות על סולם שגובהו עד 3 מטרים. כמו כן אין לעלות על גגות הרמה/משטחי עבודה/סל הרמה וכל אמצעי אחר ללא הסמכה ייעודית לעבודה לגובה.

א. לעבודה בגובה יש להשתמש במיתקן יציב, ניח או ממוכן עם משטח עבודה מגודר בגובה הנכון ועם גישה נוחה ובטוחה.

ב. אם משתמשים בכלים ממוכנים, יש לוודא עם המעסיק שהכלי אושר מבחינה בטיחותית וקיבל את האישורים הנדרשים של בודק מוסמך ורשות הרישוי.

ג. שימוש בסולם מומלץ בעיקר לצורכי גישה ולא לעבודה. יש להציב את הסולם בצורה יציבה ובטוחה.

חשמל

9

כל עבודות חשמל או תיקון מכשיר או ציוד חשמלי חייב להיעשות על ידי חשמלאי בעל רישיון מתאים לסוג העבודה.

א. בכל מקרה של עבודת תיקון ותחזוקה ינותק הציוד ממקור חשמל.

ב. לא יימצאו במקום העבודה מוליכים חשופים חיים.

ג. כבלי זינה מיטלטלים ארעיים יועברו כך שלא יהיה אפשר לפגוע בהם או להיפגע מהם. אין לאפשר שימוש בכבלי זינה זמניים (כמקור אספקת חשמל קבועה). בעת שימוש בתוף כבל מאריך, יש לפתוח את הכבל לכל אורכו, יש לשמור על כבל מאריך מפני פגיעה על ידי מעבר כלי רכב ובני אדם.

ד. אין להפעיל כלי עבודה חשמליים בידיים רטובות.

ה. מנורות חשמל מיטלטלות, המוחזקות ביד, יופעלו במתח נמוך מאוד.

ו. לוח חשמל המיועד לזינת מכשירים חשמליים מיטלטלים המוחזקים ביד, יצויד במפסק מגן המוגן בזרם דלף ברגישות של 30 מיליאמפר.

ז. מפסק המגן יבדק לפחות אחת לחודש באמצעות לחצן הביקורת שלו. הבדיקה יכולה להיעשות על ידי העובד שאיננו חשמלאי.

ח. אין לבצע עבודה עם כלים המופעלים באנרגיה חשמלית במקומות רטובים, בשלוליות, גשם שוטף וכד'.

ט. מומלץ להכיר את מיקום מפסק הזרם הראשי.

י. שמירת טווח מרחק בטיחות מקווי מתח גבוה היא:

עד 33,000 וולט – 3.25 מטר, מעל 33,000 וולט – 5.0 מטר.

בטיחות כללית

10

א. דרוש ממעסיקן הסבר מפורט והדרכה לגבי כל עבודה שאתה עומד לעסוק בה.

ב. באחריות המעסיק לדאוג לתנאי בטיחות וגהות הולמים ומתאימים במקום העבודה.

ג. באחריות המעסיק לספק לעובד את כל ציוד וביגוד המגן המתאים כך שהעובד לא ייפגע בתאונות עבודה או שיחלה במחלת מקצוע. על העובד חלה החובה להשתמש בציוד וביגוד המגן המסופק לו.

ד. למניעת פגיעה מזוהלים יש להקפיד בכל עבודה לנעול נעלי עבודה גבוהות, מכנסיים ארוכים וחולצה עם שרוולים ארוכים.

ה. באזורים בהם קיימות מחלות שמקורן בחרקים (כמו זבוב יריחו) נדרש להשתמש בחומרים דוחי חרקים.

